പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 5 (പാതാലഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 104

ഋഷയ ഊചുഃ -

ഭൂയോ വദ മഹാഭാഗ രാമചാരിത്രമദ്ഭുതമ് .

രാമമാഹാത്മ്യസർവസ്വം ഭക്താനാം പ്രീതിദായകമ് 1.

സൂത ഉവാച-

അശ്വമേധം ക്രതുവരം കൃത്വാ ദാശരഥിര്യദാ 2.

പ്രവൃത്തോ ലോകകൃത്യേഷു ശാസ്ത്രകൃത്യേഷു കോവിദഃ .

അയോധ്യാം ഗംതുകാമേന ശംകരേണ മഹാത്മനാ 3.

പാർവത്യാ സഹ ദേവേന ഉഷിതഃ സരയൂതടേ .

മുനയസ്തം സമഭ്യേത്യ ശംകരം വിശ്വരൂപിണമ് 4.

കശ്യപാദ്യാ മഹാത്മാനഃ പപ്രച്ഛുരമിതൗജസമ് .

സ്വാഗതം തേ മുനിശ്രേഷ്ഠ സഭാര്യഃ കുത ആഗതഃ 5.

കിമാഗമനകൃത്യം തേ കം ദേശം ഗംതുമുദ്യതഃ .

ശംകര ഉവാച-

അഹം ശംഭുരിതി ഖ്യാതോ വിപ്രോ ഹിമഗിരിസ്ഥിതഃ 6.

ദ്രഷ്ടും ച രാഘവം ഗച്ഛേ മമ കാര്യം മഹത്തതഃ .

മാമാഹ്വയതി രാജാസൗ പുരാണശ്രവണേ രതഃ 7.

ആഗച്ഛംതു ഭവംതോ്യപി രാഘവഃ പരിതുഷ്യതി .
തതസ്തേ മുനയഃ ശംഭുര്യ്യയൂ രാമദിദൃക്ഷയാ 8.
താനാഗതാന്വസിഷ്ഠസ്തു ജ്ഞാത്വാ രാമായ ചോക്തവാൻ .
തതഃ സത്വരമുത്ഥായ നിര്യയൗ സ പുരോഹിതഃ 9.
അർഘ്യപാദ്യാദികൈസ്സർവാൻപൂജയാമാസ താനൃഷീൻ .
ഗൃഹരാജം തതഃ സർവാൻപ്രാവേശയദരിംദമഃ 10.
പ്രത്യേകമാസനം ദത്വാ സ്വാഗതോക്ത്യാസനസ്ഥിതാൻ .
ക്രമേണ രഘുശാർദൂലഃ പൂജയാമാസ താനൃഷീൻ 11.
വാചാ മധുരയാ പ്രീണന്നിദമാഹാസനസ്ഥിതാൻ .
ശ്രീരാമ ഉവാച-
അദ്യ മേ സഫലം ജന്മ പ്രാപ്തമദ്യ തപഃ ഫലമ് 12.
അദ്യാഭ്യാസസ്യ വിദ്യാനാം ഫലകാലോ്യമാഗതഃ .
അദ്യ മേ പിതരസ്തുഷ്ടാ രാജ്യം ച സഫലം മമ 13.
അദ്യ മേ സഫലം വൃത്തമദ്യ മേ സഫലം ശ്രുതമ് .
ഏവം വദംതം രാജാനം ബ്രാഹ്മണാഃ കശ്യപാദയഃ 14.
ഊചുഃ പ്രിയതരം വാക്യം രാമം രാജീവലോചനമ് .
ഋഷയ ഊചുഃ
അയം ശംഭുർദ്വിജഃ പ്രാപ്തഃ സർവശാസ്ത്രവിശാരദഃ 15.
വേദവേദാംഗതത്ത്വജ്ഞഃ സർവഭൂതഹിതേ രതഃ .
കൈലാസവാസീ സതതം തപസേ കൃതനിശ്ചയഃ 16.
ബ്രഹ്മണാ ബ്രഹ്മവർചസ്കേ തുല്യോ ബ്രഹ്മവിദാം വരഃ .
ഹരിണാ ബ്രഹ്മവാത്സല്യേ പ്രസാദേ ശംകരോപമഃ 17.
ഏവംവിധോ മഹാതേജാഃ ശംഭുർബ്രാഹ്മണപുംഗവഃ .
അഷ്ടാദശപുരാണജ്ഞോ മീമാംസാ ന്യായകോവിദഃ 18.
ത്വദ്ഭാഗ്യഗൗരവാദേവ പ്രാപ്തോ്യം മുനിസത്തമഃ .
ത്വയാഹൂതോ മുനിവരഃ കൈലാസാദാഗതഃ പ്രഭോ 19.

അതഃ പൃച്ഛ മഹാഭാഗ പുരാണാഖ്യാനമുത്തമമ് .

ശ്രോതുകാമാ വയം പ്രാപ്താസ്ത്വാമദ്യ രഘുനംദന 20.

അംതം ഗതസ്യ വേദാനാം സർവശാസ്ത്രാർഥവേദിനഃ .

പുംസോഽശ്രുതപുരാണസ്യ ന സമ്യഗ്യാതി ദർശനമ് 21.

സൂത ഉവാച-

ഏവമുക്തോ രഘുശ്രേഷ്ഠോ മുനിഭിസ്തത്ത്വദർശിഭിഃ .

പ്രഹർഷമതുലം ലേഭേ പുരാണശ്രവണോത്സുകഃ 22.

ശ്രീരാമ ഉവാച-

ലിഗാർചനപ്രകാരം ച ലിംഗമാഹാത്മ്യമേവ ച .

മഹേശനാമമാഹാത്മ്യം പൂജാമാഹാത്മ്യമേവ ച 23.

നമസ്കാരസ്യ മാഹാത്മ്യം ദൃഷ്ടിമാഹാത്മ്യമേവ ച .

ജലദാനസ്യ മാഹാത്മ്യം ധൂപദാനസ്യ സത്തമ 24.

ദീപഗംധാദിദാനസ്യ പുഷ്പമാഹാത്മ്യമേവ ച .

നാനാഖ്യാനേതിഹാസാനാം കഥാം പാപപ്രണാശിനീമ് 25.

ധർമാർഥകാമമോക്ഷാംശ്ച തദുപായാംശ്ച സുവ്രത .

തത്സർവം ശ്രോതുമിച്ഛാമി ത്വത്തോ മുനിവരോത്തമ 26.

ശംഭുരുവാച-

രാമരാമ മഹാബാഹോ പുണ്യവാനസി രാഘവ .

രാജ്യാസക്തസ്യ തേ ജാതാ പുരാണശ്രവണേ രതിഃ 27.

സ്യാന്മഹത്സേവയാ രാമ പുണ്യതീർഥനിഷേവണാത് .

സാ ജിഹ്വാ യാ ശിവം ഗായേത്തച്ചിത്തം യത്തദർപ്പിതമ് 28.

താവേവ കേവലൗ ശ്ലാഘ്യൗ യൗ തത്പൂജാകരൗ കരൗ .

സുജന്മദേഹമത്യർഥം തദേവാശേഷജന്മസു 29.

യദേവോത്പുലകോഭാസി ഹര നാമാനുകീർതനാത് .

കൃതാർഥോഽസി മഹാരാജ തത്പ്രശ്നാനുഗതാ മതിഃ 30.

അനംതരം സമാജഗ്മുർജാംഘികാഃ സത്വരശ്രമാഃ .

തത്കരാത്പത്രികാം ഗൃഹ്യ പപാഠ രഘുസത്തമഃ 31.

മനസാഽചിംതയദ്രാമഃ കഥമേതദഭൂദിതി .

രാമം ശംഭുസ്തദാ പ്രാഹ ദേവ്യാ ബ്രാഹ്മണവേഷവാൻ 32.

കിം ചിംതയസി കാകുത്സ്ഥ മുനിഷ്വഗ്രേ വസത്സ്വപി .

തദ്വാക്യം രാഘവഃ ശ്രുത്വാ പപ്രച്ഛ മുനിപുംഗവാൻ 33.

ശ്രീരാമഉവാച-

വിഭീഷണഃ കഥമസൗ ബദ്ധഃ ശൃംഖലയാ നൃഭിഃ .

മത്സ്ഥാപിതം ശിവം ലിഗം ദൃഷ്ട്വാ രാമേശ്വരം ത്വഹോ 34.

ദ്രാവിഡൈഃ കുടിലൈർദുഷ്ടൈരാത്മനാ തദ്വിചാര്യതാമ് .

വിചാര്യ മുനിവര്യാസ്തേ നേശാസ്തജ്ജ്ഞാതുമല്പതഃ 35.

ന ജാനീമ ഇതി പ്രാഹൂ രാമം രാമസ്തദാബ്രവീത് .

പുരാണം വീക്ഷ്യ വിധിനാ തത്സർവം ബ്രൂത സത്തമാഃ 36.

ഭവദജ്ഞാനഹേതുശ്ച വിചാര്യസ്തദനംതരമ് .

കിം കിം പുരാണം പ്രേക്ഷ്യം സ്യാദ്വർജനീയം തഥൈവ കിമ് 37.

പ്രശസ്തഃ കീദൃശഃ ശ്ലോകസ്തദന്യഃ കീദൃശോ ഭവേത് .

കീദൃശേഷു ച കാര്യേഷു കീദൃശഃ പൂജകസ്തഥാ 38.

പൂജാ ച കീദൃശൈർഭക്തൈഃ കാര്യാ നിർണയദർശനേ .

ഇതി രാമസ്യ വചനം ശ്രുത്വാ തേ ദ്വിജസത്തമാഃ 39.

പ്രത്യൂചുസ്തം രഘുശ്രേഷ്ഠം ചിംതാവ്യാകുലമാനസമ് .

ന വക്താരോ വരം രാമ വീക്ഷതാം തു പുരാണവിത് 40.

തച്ഛ്രുത്വാ രാഘവഃ ശംഭും പപ്രച്ഛ വിനയാന്വിതഃ .

സോപി തദ്വാക്യമാകർണ്യ പ്രത്യുവാച മഹാമതിഃ 41.

ശംഭുരുവാച-

പുരാണജീവീ പൂജാർഹഃ സ്വശാഖാധ്യയനഃ ശുചിഃ .

മീമാംസാതത്ത്വവിജ്ഞാനഃ ശ്രോത്രിയോഽന്യതദൂഷകഃ 42.

ദേവേഷു ച സമസ്തേഷു സമദൃഷ്ടിഃ ശിവേ രതഃ .

ശതരുദ്രിയജാപീ ച സാഗ്നികശ്ചാതിവാചകഃ 43.

യജുർവേദീ വിശേഷേണ പൂജയേത്പുസ്തകം സുധീഃ .

ശ്രീതാലപത്രലിഖിതം ദേവലിപ്യന്വിതം ശുഭമ് 44.

ബംധാദ്യതിപ്രപംചം യദ്യുഗപത്പ്രണവാക്ഷരമ് .

പ്രാഗൂർദ്ധ്വംരേഖയോഃ പ്രാംതേ പ്രണവസ്യാഗ്രയോജികാ 45.

രേഖാ ഭവേദേവമേകാ അകാരസ്തസ്യ പാർശ്വതഃ .

ശിരോഭാഗമുപക്രമ്യ സകോണാധഃ പ്രലംബിനീ 46.

ആകാരഃ സ ഹി വിജ്ഞേയഃ പട്ടികാദക്ഷരേഖയാ .

വാമേ ഷഡ്വക്രബിംദൂദ്വാ വികാര ഇതി കീർതിതഃ 47.

തസ്യ വാമശിരോരേഖാ ലംബിന്യാ ഈ ഉദാഹൃതഃ .

സർവാക്ഷരേ ശിരോരേഖാ അവക്രാ പ്രണവം വിനാ 48.

തസ്യാം തു ലംബരേഖാന്യാ തദംതേ ച ലവിത്രവത് .

ഉകാരഃ സ ഹി വിഖ്യാതോ ലവിത്രദ്വയതസ്തദൂ 49.

ഏവമന്യാനി സർവാണി അക്ഷരാണ്യാഹ ഭാരതീ .

ലിപ്യാനയൈവ ലിഖിതം പുരാണം തു പ്രശസ്യസ്തേ 50.

ബ്രാഹ്മം പാദ്മം വൈഷ്ണവം ച മാർതംഡം നാരദേരിതമ് .

മാർകംഡേയമഥാഗ്നേയം കൗർമം വാമനമേവ ച 51.

ഗാരുഡം ലൈംഗമാഖ്യാതം സ്കാംദം മാത്സ്യം നൃസിംഹകമ് .

തഥൈവ ഗദിതം രാമ പുരാണം കാപിലം തഥാ 52.

വാരാഹം ബ്രഹ്മവൈവർതം ശകുനേഷു പ്രശസ്യതേ .

ശൈവം ഭാഗവതം ദൗർഗം ഭവിഷ്യോത്തരമേവ ച 53.

ഭവിഷ്യം ചോപസംജ്ഞാനി ത്വന്യാനി ച വിവർജയേത് .

വിമുച്യ പുസ്തകം രത്നപീഠേ നിക്ഷിപ്യ സംസ്കൃതമ് 54.

ധൗതവസ്ത്രധരഃ സ്നാത്വാ ശുചിരക്രോധനോഽജ്വരഃ .

ആദാവാത്മാനമഭ്യർച്യ കൃത്വാ സംകല്പമേവ ച 55.

അംകുശം ചാക്ഷസൂത്രം ച പാശം പുസ്തകമേവ ച .

ധാരയംതീം സിതാം ധ്യായേത്പ്രസന്നാസ്യാം സരസ്വതീമ് 56.

ഗോക്ഷീരസദൃശാകാരം ത്രിനേത്രം വൃഷവാഹനമ് .

സഹാസവദനം ശാംതം ശുക്ലാംബരധരം ശിവമ് 57.

ഹരിണം ചാഭയം ചോർദ്ധ്വബാഹുയുഗ്മം കിരീടിനമ് .

വ്യാഖ്യാമുദ്രാ ചം ദക്ഷേധോ വാമഹസ്തേ വരപ്രദമ് 58.

നാനാരത്നവിഭൂഷാഢ്യം ഗിരിജാർദ്ധാംബുജാസനമ് .

ബഹുഭിർമുനിമുഖ്യൈസ്തു ധ്യായമാന പദാംബുജമ് 59.

മൂർതിമദ്ഭിസ്തഥാ വേദൈഃ സ്തൂയമാനം പുരാണകൈഃ .

അന്യൈഃ സമസ്തലോകൈശ്ച സംസേവിതപദാംബുജമ് 60 .

ധ്യാത്വൈവം പൂജകഃ സമ്യഗ്രാദൗ പൂജാം സമാരഭേത് .

ആപോ വാ ഇദമിത്യേതത്കലശസ്യാഭിമംത്രണമ് 61.

തജ്ജലം ച ഗൃഹീത്വാ ച പാത്രസ്ഥമഭിമംത്രയേത് .

തത്സദ്ബ്രഹ്മേതി മംത്രേണ പ്രശസ്യ പ്രണവേന തു 62.

ആത്മാനം സർവപാത്രാണി തത ആവാഹയേദിതി .

യദ്വാഗിതി തൃചേനൈവ ഭാരതീ ഷോഡശാർചനമ് 63.

പുരുഷസൂക്തേന വാ കുര്യാദ്ഗായത്ര്യാ വാ സമർചയേത് .

ഓം നമോ ഭഗവതേ അമുക പുരാണേതി പുരാണമർചയേത് 64.

[1]കാംഡാദിതി ഹി മംത്രേണ ദൂർവാമാനീയ പൂജയേത് .

ഓം നമോ ഭഗവത്യൈ ദൂർവായൈ ഇതി 65.

സലോകപാല പൂജാ സ്യാദഥ കന്യാ സമർചനമ് .

വത്സരാത്പംചകാദൂർദ്ധ്വം ദശവർഷാദധഃ ശുഭാഃ 66.

അനുത്പന്നഋതുർവാപി താം പ്രയത്നേന പൂജയേത് .

ഗംധപുഷ്പാക്ഷതൈർധൂപൈർദീപതാംബൂലഭൂഷണൈഃ 67.

പാഠയേദപ്യമും മംത്രം പൂജകഃ കന്യകാമിമാമ് 68.

സത്യം ബ്രൂഹി പ്രിയം ബ്രൂഹി ഭഗവതി സരസ്വതി നമസ്തേ നമസ്ത ഇതി 69.

ഗായത്ര്യാനുക്രമാർഥാത്തു ദൂർവായുഗ്മം തു കാരയേത് .

സന്നിധൗ പുസ്തകസ്യാധഃ സഹസ്രപരമേത്യൃചാ 70.

ദൂർവായുഗ്മത്രയം ദദ്യാത്തസ്യാ ഹസ്തേ വിചക്ഷണഃ .

സാ പ്രക്ഷിപേത്പുസ്തസംധൗ ശലാകാത്രയമന്വനു 71.

വിസൃജ്യതാം പുനർദദ്യാച്ഛിവാഭ്യാം നമ ഇത്യഥ .

പത്രയോർമധ്യമഃ ശ്ലോകഃ കാര്യസിദ്ധേർഹി സൂചകഃ 72.

പൂർവപത്രേ സമാപ്തിഃ സ്യാച്ഛ്ലോകസ്യ യദി രാഘവ .

പരപത്രേ പഠേച്ഛ്ലോകം വിവിച്യാർഥമുദീരയേത് 73.

ശനൈഃശനൈഃ പഠേത്പ്രാജ്ഞോ വ്യാഖ്യാസേച്ച ശനൈഃശനൈഃ .

ത്വരേഹ ന ഹി കർതവ്യാ കുപ്യതി ത്വരയാ തു ഗീഃ 74.

ഘടികായാസ്തു പാദഃ സ്യാദത്വരാസ്യാത്തതോധികാ .

ത്വരയേന്ന ച വക്താരം ജ്ഞാതവ്യാംശമനുദ്വിജമ് 75.

വിവിച്യ പാഠം ശ്ലോകസ്യ നിശ്ചിത്യാർഥം ച മാനസേ .

പ്രതീപം തന്ന വക്തവ്യം വിവിച്യ രഘുനംദന 76.

യദി യുക്തമയുക്തം വാ ശ്ലോകമന്യം പഠേദസൗ .

പുസ്തകസ്ഥം ച ഹിത്വൈവ പൂജകഃ സ ദ്വിജോ യദി 77.

തത്തഥൈവ ഹി വിജ്ഞേയം വിസംവാദോ ന ശസ്യതേ .

ദൈവാഗതോ ഹി സ ശ്ലോകോ ദൈവം ഹി ബലവത്തരമ് 78.

ഉപശ്രുതിഷു യദ്വച്ച നാപരാധോ ദ്വിജസ്യ തു .

വിസ്മയോ ന ച കർതവ്യോ ദൈവസ്യ കുടിലാ ഗതിഃ 79.

യത്തത്പദവിപര്യാസേ പത്രേ ചോപരിവാരിണി .

തമാദേശം തിരസ്കൃത്യ ദ്വിതീയം തു പഠേദതഃ 80.

തതസ്തൃതീയം പാഠ്യം സ്യാത്തതഃ കാര്യം വിവേചനമ് .

അവിസർഗാംതപൂർവാസ്തേ പവർഗേതരപംചമാഃ 81.

സ്തുതിലിഡ്വർജിതഃ ശ്ലോകഃ ശകുനേഷു പ്രശസ്യതേ .

അധ്യായാദിഃ സമാപ്തിശ്ച വൃഥാ പത്രം വൃഥാ ലിപിഃ 82.

ഉക്താനുവചനം ചൈവ ദ്വ്യുപസ്തുതമഥൈവ ച .

ദഗ്ധപത്രം നഷ്ടലിപിഃ സംദിഗ്ധാക്ഷരമേവ ച 83.

ഏതാനി ശകുനേ നിത്യം വർജനീയാനി പംഡിതൈഃ .

പ്രശ്നോ ഹി ദ്വിവിധോ ജ്ഞേയോ ദീപ്തശാംത പ്രഭേദതഃ 84.

ശാംതം ച ദ്വിവിധം ജ്ഞേയമുത്പത്തിസ്ഥിതിവൃദ്ധിതഃ .

തത്ര ശാംതം പ്രശസ്തം സ്യാല്ലക്ഷിതം പൂർവലക്ഷണൈഃ 85.

കാര്യഭേദാസ്തു വർണ്യംതേ കേചിന്മർത്യോപയോഗിനഃ .

കസ്യചിത്കാര്യമാദായ കശ്ചിത്പ്രഷ്ടാ ഭവത്യപി 86.

സ കരോതി തദാ പ്രശ്നം സമേത്യ സ്മരത്യേഽത്ര കിമ് .

സ പുനർധാര്യ പത്രം തത്തസ്മിൻപത്രം പ്രശസ്യതേ 87.

അഥവാ തത്ക്ഷമോപേതം വൈരാഗ്യം പരമേവ ച .

യതഃ കുതശ്ചിദ്ദൃഷ്ടസ്തു സ്തുതിപാദകമേവ ച 88.

പരിഹൃത്യ പരം ചാപി തസ്മിന്നർഥേ ശുഭാവഹമ് .

മൃതോ ഗൃഹ്ണാതി വാഗർഥമിതി പ്രശ്നോഽശുഭപ്രദഃ 89.

വിവാദേ വിജയപ്രശ്നേ ജയദ്യോതകമിഷ്യതേ .

സൃഷ്ടിരപ്യത്ര ശസ്താ സ്യാത്ക്രൂരായാം ക്ലേശതോ ജയഃ 90.

പ്രശാംതായാമുപായൈസ്തു മിശ്രായാം വിധ്വരോ ഭവേത് .

പുരാദിവർണനം യത്തു മധ്യമം യദി ചോത്തമമ് 91.

കലിസംഭാവനായാസ്തു ശൃംഗാരസ്യോപവർണനേ .

രാജ്യനിർവാഹചിംതായാം രാജ്യലിംഗംശുഭാവഹമ് 92.

യസ്യാപി യാദൃശം യോഗ്യം വിചാര്യ താദൃശം ബുധൈഃ .

സ്തുതിവൈരാഗ്യയോഃ കാര്യം വിലയഃ പരികീർതിതഃ 93.

കാര്യാല്പസിദ്ധിഃ സ്ഖലിതേന ച നിർവാഹമൃച്ഛതി .

തസ്യാന്യാർഥസ്യാന്യഭാവോ രാമ ശാംതിവിചാരണേ 94.

വിസർഗാംതശ്ച പൂർവാർദ്ധ വിപര്യാസോ ഭവിഷ്യതഃ .

സംകല്പിതാന്യഥാഭാവോ ഹ്യധ്യായസ്യ സമാപനേ 95.

കാംഡാദേസ്തു സമാപ്തൗ തു സ്യാത്തത്കാര്യവിനാശനമ് .

തസ്മാദേതാദൃശേ ദോഷേ ശകുനസ്യ വിപര്യയഃ 96.

ക്ഷുതേ പുസ്തകപാതേ ച ത്വാഹതേ മസ്തകാദിഷു .

വക്താ വൈമാനനം യാതി തതഃ ശകുനനാശനമ് 97.

തസ്മാദേതാദൃശേ ദോഷേ ശകുനം പരിവർജയേത് .

ഉപമായാം ഭവേദ്രാമ കാര്യാഭാസോ ന വസ്തുതഃ 98.

സംതാനം ഭോന്യത്ര ചോക്താ സൃഷ്ടിർമധ്യഫലപ്രദാ .

സ്തുതിഃ പ്രശസ്താ കുത്രാപി ഗുണവത്കാര്യനിർണയേ 99.

വിവാഹേ ചൗഷധേ ദാനേ വ്യവഹാരേ കൃഷൗ തഥാ .

യഥാർഥാ ച സ്തുതീ രാമ നിർവാഹേഽപി ന ദൂഷണമ് 100.

1. കാണ്ഡാത്-കാണ്ഡാത് പ്രരോഹന്തീ പരുഷഃ-പരുഷസ് പരി .
   ഏവാ നോ ദൂർവേ പ്ര തനു സഹസ്രേണ ശതേന ച .. - വാസം 13.20 (http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org/s/1zdc)
